

Број: 03-50-3-1179/09
Сарајево, 14. 12. 2009. године

И з в ј е ш т а ј
о одржаној радионици о теми: "Заштита тајних података"

У организацији Заједничке комисије за надзор над радом ОБАБиХ и уз сарадњу и помоћ Штаба НАТО-а у Сарајеву, у времену од 9. до 11. новембра 2009. године, у хотелу "Adria Ski" на Купресу одржана је радионица о теми: "Заштита тајних података".

Радионица је организована у оквиру реализације Плана рада Заједничке комисије за надзор над радом ОБАБиХ (у даљем тексту: Комисија) у 2009. години.

Комисија се определијелила за организовање ове радионице с циљем упознавања представника обавјештајних, безбједносних, правосудних, одбрамбених и других институција у БиХ са прописима о заштити тајних података у БиХ, НАТО-у и државама чланицама ЕУ, те размјене искустава и успостављања боље сарадње између институција у БиХ у примјени Закона о заштити тајних података.

У име Комисије у радионици су учествовали:

- Мирко Околић, предсједавајући
- Божо Рајић, први замјеник
- Шемсуин Мехмедовић, други замјеник
- Садик Бахтић, члан
- Славко Јовичић, члан
- Зоран Копривица, члан
- Садка Ђонко, секретар
- Сајда Диздаревић, стручни сарадник
- Предраг Николић, стручни савјетник.

Осим чланова Комисије, у радионици су учествовали и представници: Суда БиХ, Министарства безбједности БиХ, Министарства одбране БиХ, СИПА-е, ОБАБиХ, Граничне полиције БиХ, Службе за послове са странцима БиХ, Парламента Федерације БиХ, МУП-а РС, ФМУП-а, Полиције Брчко Дистрикта те представници НАТО-а, ОЕБС-а, НСА Мађарске и УСАИД-а.

Радионицу је отворио Кенет Линдзи (Kenneth Lindsay), савјетник за политичка, парламентарна и питања управљања Штаба НАТО-а у Сарајеву.
Учесницима радионице обратио се Мирко Околић, предсједавајући Комисије.

Г. Околић изразио је задовољство што се овом скупу одазвао велики број представника одређених институција, што доказује велико интересовање за тему радионице као и

одговорност учесника. Имајући у виду да је Комисија надлежна да спроводи надзор над примјеном Закона о заштити тајних података на свим нивоима државне организације, нагласио је да је Комисија у Плану рада за 2009, као један од приоритетних задатака, утврдила да ће урадити анализу примјене Закона о заштити тајних података и открити проблеме који се јављају у његовој примјени. Такође је истакао да је Комисија свјесна чињенице да је потпуна примјена овог закона један од предуслова које Босна и Херцеговина треба да испуни на свом путу ка Европској унији и НАТО-у. Да би извршила овај свој задатак и упознала се са проблемима у спровођењу Закона о заштити тајних података, Комисија је посјетила и одређене институције, и то: Министарство безбједности БиХ, ОБАБиХ, комисије ентитетских парламената из области безбједности и друге институције.

Учесницима радионице обратио се и пуковник Мајкл Велс, начелник Г 2 – Обавјештајног одјела Штаба НАТО-а у Сарајеву.

Пуковник Велс је рекао да НАТО веома цијени рад Комисије и напоре које улаже у испуњавању својих обавеза. Подсјетио је на успјех који је постигнут организацијом Конференције парламентарних тјела за надзор над радом обавјештајно-безбједносних служби у Југоисточној Европи. Такође је нагласио успјех који је Комисија постигла као предлагач Закона о измјенама и допунама Закона о ОБАБиХ и Закона о измјенама и допунама Закона о заштити тајних података који су једногласно донесени у Парламентарној скупштини БиХ. НАТО ће и даље пружати пуну подршку раду ове комисије.

Мирко Околић захвалио је пуковнику Велсу на подршци коју је НАТО пружио Комисији у организацији Конференције. Нагласио је да је Комисија у свом раду препознала важност спровођења Закона о заштити тајних података и испуњавање обавеза из Споразума о безбједности информација између НАТО-а и БиХ. Управо и зато је организована ова радионица, како би се са актуелним питања из ове области упознали представници одређених институција у БиХ.

Захвалио је учесницима на одзиву и пожелио им успјешан рад.

Радионица је реализована у двије посебне радионице са четири теме како слиједи:

Тема 1

Споразум о безбједности информација између БиХ и НАТО-а

О различитим аспектима примјене Споразума о безбједности информација између НАТО-а и БиХ говорили су: Кенет Линдзи из Штаба НАТО-а у Сарајеву, Муниб Исаковић из Министарства безбједности БиХ и Маринко Шиљековић из Министарства одбране БиХ. Модератор теме био је Мирко Околић.

Кенет Линдзи је у уводном дијелу упознао присутне о резултатима које је БиХ остварила на путу евроатлантских интеграција, нагласивши да је до сада много урађено али да су потребни додатни напори како би успјешно била реализована и последња фаза пред улазак у НАТО, а то је МАП или Акциони план за чланство. У вези са Споразумом, рекао је да је његово потписивање још један показатељ напретка БиХ према НАТО-у, као и усклађивања области заштите тајних података БиХ са осталим чланицама НАТО-а.

Муниб Исаковић, шеф Одјела за заштиту тајних података у Министарству безбједности БиХ, говорио је о импликацијама Споразума на рад обавјештајно-безбједносног система и могућим проблемима. Указао је да потписивање Споразума значи напредак у области заштите тајних података, али да се намећу и бројне обавезе које морају испунити надлежне институције у БиХ. Заштита информација које БиХ добије од држава чланица НАТО-а велика је одговорност. Највећи проблем у његовом спровођењу је недостатак обученог кадра и неодговарајућа опремљеност институција. У том смислу Сектор за заштиту тајних података обилази институције у БиХ и у разговорима покушава наћи рјешења. Г. Исаковић је истакао да Комисија пружа подршку овом сектору.

Констатовао је да је то дуготрајан процес и изразио увјерење да ће БиХ успјешно испунити све обавезе из Споразума.

Маринко Шиљековић, помоћник Министра одбране БиХ за обавјештајно-безбједносне послове, нагласио је важност потписивања Споразума у свјетлу учешћа припадника БиХ у мировним мисијама као и војно-дипломатским представништвима. У вези са слањем наших војника у мисије, истакао је као проблем чињеницу да наши представници не могу присуствовати састанцима јер имају ограничења која им не дозвољавају приступ тајним подацима (примјер што су у саставу њемачког контингента). Овај проблем треба рјешавати закључивањем билатералних споразума на нижим нивоима.

Рекао је да су у Оружаним снагама и Министарству одбране БиХ безбједносне провјере у току и да је до сада већи број лица добио дозволу за приступ тајним подацима. Такође је нагласио да је успостављен подрегистар и обављена заштита просторија у складу са Законом о заштити тајних података, чиме су створени предуслови за успјешан пријем информација из НАТО-а.

Г. Околић је закључио да се из излагања може закључити да се Споразум спроводи на задовољавајући начин те да је остао мањи број обавеза које БиХ треба да испуни, као и да ће Комисија и даље пружати подршку његовој реализацији.

У расправи су учествовали: Зоран Копривица, Медцида Кресо, Мирко Околић, Божо Рајић, Садик Бахтић, Предраг Николић, Кенет Линдзи и Јасна Драгичевић, из ОЕБС-а.

Тема 2

Безбједносне провјере

О безбједносним провјерама говорили су: Муниб Исаковић из Министарства безбједности, пук. Бернارد Мартић из Министарства одбране БиХ, Сеад Џамбеговић из ОБАБиХ и Мирза Лишиновић из СИПА-е. Модератор је био Кенет Линдзи.

Муниб Исаковић упознао је присутне са одредбама Закона о заштити тајних података које се односе на безбједносне провјере а који се примјењује на свим нивоима власти у БиХ.

Провјере се врше за приступ тајним подацима степена повјерљиво до врло тајно. Нагласио је да су степени повјерљивости усклађени са НАТО-овом класификацијом SECRET до TOP SECRET.

Процес безбједносних провјера успјешно се одвија у већини институција. Проблем који се јавља су рокови и спровођење на нижим нивоима власти. Представници Сектора за заштиту тајних података одржали су низ састанака на којима су покушали ријешити наведене проблеме. Додао је да Сектор за заштиту тајних података није попуњен у довољној мјери да би успјешно обавио постављене задатке, али да настоје додатним залагањем превазићи проблеме. Захвалио је и Комисији, истакавши да је она у протеклом периоду организовала више семинара на којима се разговарало о проблемима у примјени Закона о заштити тајних података.

Бернард Мартић из Министарства одбране БиХ рекао је да се процес провјера у овом министарству одвија без већих проблема. Провјере које се обављају зависе од радних мјеста која су одређена систематизацијом. Провјере до степена повјерљиво обавља обавјештајно-безбједносни орган Министарства одбране БиХ, а за остале степене провјеру обавља ОБАБиХ.

Сеад Џамбеговић из ОБАБиХ истакао је да ОБАБиХ обавља провјере за степен тајно и врло тајно за све институције, што је захтијева ангажман бројних људских потенцијала и материјално-техничких ресурса.

Мирза Лишиновић из СИПА-е рекао да ова агенција обавља провјере за запослене у СИПА-и и осталим полицијским структурама у БиХ до степена повјерљиво.

У расправи су учествовали: Зоран Копривица, Божо Рајић, Мирко Околић, Кенет Линдзи и Славко Јовичић.

Радионица 1 Безбједносне провјере

У току радионице учесници су подијељени у пет радних група које су имале модераторе. Свака од радних група добила је задатак који се односио на једну од претходних тема. Након рада по радним групама, учесници су расправљали о садржају упитника за безбједносне провјере. Имајући у виду искуства која се односе на испуњавање ових упитника, констатовано је да одређена питања која су у њему постављена треба прецизирати. Наиме, нека питања су двосмислена, непрецизна, те се приликом одређивања за одговоре доводи у дилему онај који га испуњава да погрешно одговори, односно да не одговори. У том смислу наглашена је потреба да се приликом измјена и допуна Закона о заштити тајних података (који је већ у припреми) ова сугестија узме у разматрање.

Истакнуто је да би сарадња институција у БиХ у размјени информација везаних за процес провјера морала бити боља.

У вези са жалбама које се подносе на рјешења о одбијању безбједносне дозволе за приступ тајним подацима, неопходно је да Комисија која је формирана при Савјету министара БиХ што хитније почне радити.

Тема 3

Индустријска безбједност

О овој теми говорили су: Атила Лајош, главни координатор *twining* пројекта Заштита тајних података између Мађарске и БиХ, Јелена Савић, стручни савјетник за дозволе и прописе у Министарству безбједности БиХ, Ивица Сењак, савјетник у Одјелу за безбједност ОБАБиХ, и Медина Кочан, помоћник министра Федералног министарства унутрашњих послова.

Атила Лајош упознао је присутне са основним безбједносним принципима и правилима ЕУ и НАТО-е те минималним стандардима индустријске безбједности. Истакао је да је циљ индустријске безбједности успостављање услова за сигуран приступ и коришћење тајних података у компанијама и другим правним лицима.

Као фазе индустријске безбједносне провјере навео је физичку и информатичку те државну безбједност. У већини земаља ЕУ провјеру спроводи Државни безбједносни орган (НСА) који након што утврди да су испуњени сви безбједносни услови издаје безбједносни сертификат. Сертификат се издаје сваких пет година, а за то вријеме НСА може обављати контролу лица којем је издало дозволу. Као практичне примјере навео је обавезе које стоје пред БиХ у смислу опремања објеката војне инфраструктуре, за које ће компаније које буду учествовале морати посједовати безбједносни сертификат.

Јелена Савић нагласила је да је ово релативно нова област у БиХ и да је посљедњим измјенама Закона о заштити тајних података створен правни оквир поступка издавања индустријских безбједносних дозвола у БиХ. Истакла је да садашњим одредбама Закона није у потпуности регулисана индустријска безбједност, али да су у току нове измјене које ће омогућити да се подзаконским актима детаљније регулишу одређена питања.

Ивица Сењак упознао је присутне о раду телеком оператера и интернет провајдера у погледу индустријске безбједности. Нагласио је да су у току провјере за запослене у телеком оператерима који могу доћи у додир са тајним подацима. Када је ријеч о интернет провајдерима, они су према његовим ријечима у овом тренутку у потпуности ван контроле.

Медина Кочан говорила је о заштитарским компанијама у Федерацији БиХ, са посебним освртом на Закон о агенцијама и унутрашњим службама за заштиту лица и имовине Федерације БиХ. Законом су утврђени: услови за оснивање агенција за заштиту људи и имовине, дјелатност агенција, услови за стицање сертификата, начин пословања агенција, обавезно организовање службе заштите, унутрашња служба заштите, вођење евиденција и друга питања значајна за организовање и рад агенција и унутрашњих служби за заштиту

људи и имовине у Федерацији Босне и Херцеговине. Нагласила је да је закон квалитетно ријешило ову проблематику, али се проблеми јављају приликом његове примјене. У расправи су учествовали: Мирко Околић, Кенет Линдзи, Зоран Копривица и Божо Рајић.

Тема 4 Закон о заштити тајних података

О Закону о заштити тајних података излагали су: Атила Лајош, Хајрадин Мекић, шеф Кабинета министра Федералног МУП-а, Драгољуб Томић из Федералног МУП-а, Синиша Косорић, главни инспектор у Управи полиције МУП-а РС, и Муниб Исаковић, шеф Одјела за заштиту тајних података у Министарства безбједности БиХ.

Модератор је био Дарио Шичуљак, правни савјетник у Штабу НАТО-а у БиХ.

Атила Лајош рекао је да је Закон о заштити тајних података један од важних закона којим се регулише област заштите тајних података. Његовим доношењем БиХ је испунила један од услова за улазак у ЕУ и придруживање НАТО-у. Говорећи о *twining* пројекту са Мађарском, констатовао је да је остварен значајан напредак. Урађене су измјене Закона о заштити тајних података који је усклађен са захтјевима ЕУ. Такође је извршена набавка техничке опреме, формиран су регистар и подрегистри, у току је набавка возила за курирску службу, а реализована је и обука запослених у Сектору за заштиту тајних података Министарства безбједности БиХ. Од Босне и Херцеговине се очекује да испуни стандарде који се тичу тајних података.

У оквиру пројекта, БиХ је добила значајна средства која су утрошена за реализацију претходних садржаја. Хајрадин Мекић дао је пресјек стања спровођења Закона о заштити тајних података у ФБиХ. Истакао је да постоје разлике у степену спровођења Закона између појединих кантона. У вези са безбједносним провјерама, нагласио је да су оне у току. Синиша Косорић рекао је да је МУП РС-а почео спроводити Закон о заштити тајних података и да је на основу њега израдио подзаконска акта која су на снази. Обављају безбједносне провјере за запослене, а завршено је и усклађивање докумената по питању означавања степена повјерљивости.

Муниб Исаковић рекао је да је постигнут велики напредак у смислу опремања, обуке запослених у Сектору за заштиту тајних података, те да су успостављени централни регистар и подрегистри. Рекао је да има проблема у спровођењу, али их настоје ријешити у сталним разговорима са представницима институција које примјењују овај закон.

У расправи су учествовали: Зоран Копривица, Мирко Околић, Предраг Николић, Муниб Исаковић и Атила Лајош.

Радионица 2

Измјене и допуне Закона о заштити тајних података

Тема ове радионице биле су измјене и допуне Закона о заштити тајних података. Између осталог, чланови радних група имали су прилику да дискутују о теми индустријске безбједности.

Наглашено је да је индустријска безбједност важна област те да још није у потпуности регулисана у БиХ.

Указано је на потребу кадровског и материјално-техничког јачања Сектора за заштиту тајних података. Такође је наглашена потреба развијања лабораторија за испитивање техничке опреме која се користи за пренос и похрањивање тајних података. У ту сврху треба ангажовати и домаће научно-истраживачке установе. Будући да се ради о новој области, потребно је организовати обуку за запослене у државним институцијама, али и у приватном сектору.

Измјенама Закона о заштити тајних података жели се дати нови квалитет који ће обезбиједити још већу физичку заштиту. Такође, предвиђене су и измјене у смислу увођења лица у институцијама за заштиту тајних података која ће бити обучена тако да послуже она могу обучавати остале службенике. Истакнуто је и да измјенама треба да буде обухваћен и

садржај упитника за безбједносне провјере у смислу прецизирања питања и отклањања дилема приликом његовог попуњавања.

На крају радионице учесницима су се обратили Кенет Линдзи у име Штаба НАТО-а у БиХ и Мирко Околић у име Заједничке комисије за надзор над радом ОБАБиХ.

Кенет Линдзи рекао је да су квалитетна излагања и дискусије учесника те продуктиван рад у радним групама учинили ову радионицу успјешном. Захвалио је свима који су учествовали у организацији радионице и констатовао да је Заједничка комисија врло активна комисија која у свом раду има и квантитет и квалитет. Истакао је опредјељење Штаба НАТО-а да подржи рад ове комисије у наредном периоду. Мирко Околић изразио је задовољство успјехом који је остварила радионица те рекао да се нада да су учесници стекли нова знања која ће има сигурно помоћи у успјешном обављању послова.

На крају је захвалио свима на учешћу у организацији и раду радионице и истакао да ће Комисија и даље помоћу оваквих и сличних едукативних садржаја доприносити што успјешнијој примјени Закона о заштити тајних података.

Предсједавајући Комисије
мр Мирко Околић

Достављено:

-наслову

-а/а